

Emnenr. 5

Fylke: Telemark

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Hjartdal

Emne: Vassbering

Bygdelag:

Oppskr. av: Samund Nordang

Gard:

(adresse): 4. Hjartdal

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Det har vore eit par sladder der i bygda dei har bruka å bore vatn med vassak og so byttar. Her var det bruka herre åk. Det er laga so at det høiter på bae akslene med ei utholte opning for halan med på åk. Den bruka å janteste. Og kom hit til bygda i 1914 og så var ikkje brukt i bruk.

2. Når eg var liten altså i 1890-1900 bruka ein i Samstodal å bora vatn i byttar av tre. Laggja har som vort kalla på, ein på, fl. so or. Låen hadde so igror som ein kunne bora på ei sæstong i mellom seg når ein var to. Låstanga var joere lang til å bora så ein uter bytta på i mellom seg. Mist på stong var so ei trelong som kallast kipp den var redd inn i kvart øyde på sjen. Vassjen kunne ut på ei 30-35 l. uter mid den åkte da vatn opp i sjen med ei åtte eller ei mindre bytte. For å hindre skjøpning kunne ein borte ei beflis eller beklise som flaut på vatnet medan ein bar.

Nette bruka ein til å foye soe fra ålve til fjøst øyde. Rikens kunne ein bruka å ein på, flint so or.

2

såslonga kvær mjølk i bytten frå fjøset
uten vår fjøset og grinda - kvær der ein
hadde kvær om samann.

3 Ein brukar mykje å setja vatssåen
på eit ski og spore det fyre seg når
det var snø. Dette var eit vanleg ski som
vart brukar. Ei slik vatsbering utan løyging
på ski var det dei yngre husfalk etter som det
fall.

5 Dette var vanleg på alle gørdar fram til
det hjilt datt.

6 Tinn skader brukte ein nok ^{visse} ~~summe~~ liden å høje
vata, når det var lite vata i den vanlege
brunn.

No kjer gjøkte å. for umlagt vata både
i fjøs og kjøken.

Dette er som det var i Samolsdal i 1890- og
framover. Hikinns var det i bruk her i
Hjartdal og etter det og højres folk her
farte.

5840

Telemark
Hjartdal

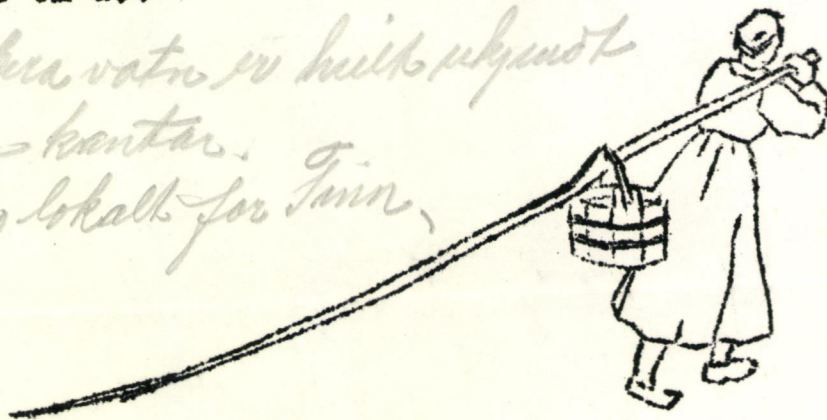
NORSK ETNOLOGISK GRANSNING
ADR: NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDEN

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mennsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampa over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

*Minne ordet er bera vatn er heilt ukjent
her på desse kantar.
Det har vore noko lokalt for Tinn.*

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

Fiskebein har nok ikkje vore bruka for brensel på desse kantar av landet.

I langheiane langt opp i fjellet der det har vore vandt om ved for stien skal dei i gamle dagar ha bruka ei lirkumøkk for brensel.

5840